

บันทึกองค์ความรู้

ความรู้เรื่อง การขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
เจ้าของความรู้ นายไพโรจน์ เตชาถิรนนท์
ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองเพชรบุรี
เป็นความสำเร็จเกี่ยวกับ การบูรณาการการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๖๒
สถานที่เกิดเหตุการณ์ บ้านบ่อลาว หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองขนาน
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ที่มา

การดำเนินการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาชุมชนด้วยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงระบบคิด เพื่อเสริมสร้างวิถีชีวิตที่เหมาะสม เป็นชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ และการกำหนดระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ใช้เกณฑ์ชี้วัดและมีหลักฐานยืนยันการปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับ โดยการผ่านเกณฑ์การประเมินตามคำรับรองพิจารณาภายใต้เงื่อนไขการคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย และขั้นตอนการดำเนินงานจัดกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านบ่อลาว หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองขนาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน โดยเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส เช่น การส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ การทำน้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้ การใช้เตาประหยัดพลังงาน การแปรรูปไข่เค็มไว้เพื่อการบริโภคและจำหน่าย มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ รวมทั้งการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่คนในชุมชน ส่วนทางด้านจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านร่วมใจกันขุดลอกคลอง เป็นประจำทุกปี รวมถึงทำความสะอาด ถนนหนทาง และศาลาทุกวันสำคัญ และการจัดบ้านเรือนน้ำอยู่ของชุมชน มีการรณรงค์ การคัดแยกขยะ ส่วนการพัฒนาคนในชุมชน หมู่บ้านมีศูนย์เรียนรู้ชุมชน มีฐานการเรียนรู้การทำน้ำส้มควันไม้ การทำปุ๋ยหมัก เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในและนอกชุมชน รวมถึงแบ่งปันผลผลิตกันในชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยัง มีการบริหารจัดการชุมชน โดยการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท เช่น ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. ๒ค) รวมทั้งนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จัดทำแผนชุมชน เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน

กลไกการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑. คณะทำงานระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ

๒. ภาควิชาเครือข่าย

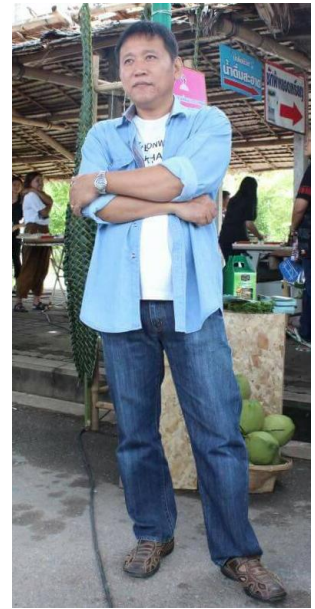
๓. งบประมาณจากหน่วยงานราชการ

๔. แผนพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๕. เกณฑ์ตัวชี้วัด ๖ x ๒ เกณฑ์การประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด และดัชนีชี้วัดความ “อยู่เย็น เป็นสุข” หรือความสุขมวลรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน (Gross Village Happiness: GVH)

กระบวนการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑. สร้างแกนนำ/คณะทำงานเป็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมาจากกลุ่มองค์กรทุกกลุ่มของชุมชน รวมทั้งเกิดภาวะผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม

๒. แต่งตั้งคณะทำงานระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ และประชุมติดตามผลเป็นระยะ
๓. อบรมถ่ายทอดความรู้แก่คณะทำงานระดับตำบล หมู่บ้าน
๔. จัดทำแผนปฏิบัติการสนับสนุนการดำเนินงานระดับอำเภอ/ระดับตำบล
๕. การจัดเวทีประชาคม/ให้ความรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ประเมินเกณฑ์ตัวชี้วัด ๖ x ๒ เกณฑ์การประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัดและดัชนีชี้วัด ความ “อยู่เย็น เป็นสุข” หรือความสุขมวลรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน (Gross Village Happiness: GVH)
๗. จัดทำแผนพัฒนาชุมชนและประสานแผนกับผู้นำชุมชน
๘. ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
๙. หน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณและกิจกรรมแก่หมู่บ้าน
๑๐. ทบทวนแผนชุมชน/ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
๑๑. เชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ พัฒนาหมู่บ้าน (บ้านน้องเรียนรู้จากบ้านพี่ บ้านพี่แนะนำบ้านน้อง)

ปัจจัยที่ทำให้การขับเคลื่อนโครงการประสบผลสำเร็จ

๑. มีแผนพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ชัดเจน
๒. มีการบูรณาการทำงานร่วมกันในระดับพื้นที่ของชุดปฏิบัติการตำบล
๓. มีคณะทำงานในระดับอำเภอ ระดับตำบล จากภาคีทุกภาคส่วน
๔. มีการติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานเป็นระยะ
๗. องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณสนับสนุน

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

บันทึกขุมความรู้

- การใช้เครื่องมือในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- การสร้างคณะทำงานระดับ อำเภอ ตำบล และการสร้างแกนนำในชุมชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้าน

แก่นความรู้

- การทำงานในเชิงบูรณาการในด้านพื้นที่ ด้านภารกิจ และด้านการมีส่วนร่วม
- กระบวนการดำเนินการที่ชัดเจน
- เป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน

กฎระเบียบ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

๑. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. แนวคิด หลักการและกระบวนการพัฒนาชุมชน
๓. กระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
๔. เครื่องมือในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เครื่องมือประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัด ๖ x ๒ เกณฑ์การ ประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด ดัชนีชี้วัดความ “อยู่เย็น เป็นสุข” หรือความสุขมวลรวมของ หมู่บ้าน/ชุมชน (Gross Village Happiness: GVH) และเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ แผนชุมชน ศูนย์ เรียนรู้ชุมชน
๕. การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน
๖. หลักการมีส่วนร่วม